

APbescherming in een
digitale wereld

Online proctoring & privacy

Aanbevelingen voor onderwijsinstellingen

Maakt u als onderwijsinstelling gebruik van online proctoring (digitale surveillance om fraude tijdens toetsen en tentamens te voorkomen)? Of wilt u dat gaan doen? Let dan op de volgende punten, zodat u de privacy van uw leerlingen of studenten beschermt. Aan het eind vindt u een checklist.

De tekentafel

Doel bepalen

- Sta stil bij waarom precies u [online proctoring](#) wilt inzetten en zorg dat u dit doel goed kunt onderbouwen.
- Let op: u mag de verzamelde gegevens nooit voor iets anders gebruiken dan dit vooraf bepaalde doel.

Noodzaak vaststellen

- Ga na of online proctoring noodzakelijk is om uw doel te bereiken. Herevalueer dit periodiek bij versoepeling van de coronamaatregelen.
- Kijk eerst of er een minder ingrijpende methode van examinering mogelijk is. U kunt bijvoorbeeld leerlingen of studenten een werkstuk of essay laten inleveren.
- U moet motiveren en vastleggen waarom online proctoring voor bepaalde toetsen en tentamens noodzakelijk is.

Inbreuk beperken

- Is online proctoring echt noodzakelijk? Beperk dan in ieder geval de inbreuk op de privacy.
- Dit kunt u bijvoorbeeld doen door toetsen of tentamens samen te voegen, zodat er zo min mogelijk momenten van online proctoring zijn.
- Kies daarnaast voor de minst ingrijpende vorm van fraudebestrijding. Eyetracking is ingrijpender dan cameratoezicht.
- Zorg er bij geautomatiseerde reviewing van toetsen voor dat altijd een mens beoordeelt of er mogelijk is gefraudeerd bij toetsen en tentamens waarbij online proctoring is ingezet.

Grondslag bepalen

- Bepaal op basis van welke [grondslag uit de AVG](#) u online proctoring inzet.

DPIA uitvoeren

- Voer een [DPIA](#) uit voordat u online proctoring inzet. Vaak is dit [verplicht](#).
- Betrek hierbij ook leerlingen/studenten en docenten, als dat kan.
- Houd ook rekening met andere risico's die raken aan (grond)rechten en vrijheden, zoals onterechte uitsluiting van leerlingen of studenten voor een toets of tentamen.
- Ga periodiek na of u de DPIA moet herzien. Een DPIA moet worden aangepast bij [veranderingen](#), bijvoorbeeld in de gegevensverwerking, risico's en/of context van de verwerking.

Samenwerking zoeken

- Betrek de [FG](#) tijdig bij de inzet van online proctoring. Het (achteraf) informeren van de FG over gemaakte keuzes is niet voldoende.
- Bespreek oplossingen voor het afleggen van toetsen en examens met belanghebbenden, zoals de studentenraad en de medezeggenschapsraad.
- Werk samen met andere schoolbesturen en/of koepelorganisaties. Deel kennis en wissel ervaringen uit. Trek samen op richting grote spelers op de markt.

Aanschaf

Leverancier kiezen

- Kies een softwareleverancier die voldoet aan de privacywetgeving. Dat bent u verplicht.
- Raadpleeg eventueel de website lesopafstand.nl, samengesteld door onder meer het ministerie van OCW en sectororganisaties.
- Stel eisen aan het gebruik van gegevens van uw leerlingen/studenten en personeel. Besteed in ieder geval aandacht aan het direct wissen van gegevens die niet noodzakelijk zijn.

Verwerkersovereenkomst afsluiten

- Sluit een [verwerkersovereenkomst](#) af met de leverancier.
- Zorg dat de afspraken ten minste voldoen aan de eisen van de AVG.
- Let er vooral bij leveranciers buiten de EER op dat de juiste waarborgen zijn getroffen.

Voorbereiding en instructies

Beleid opstellen

- Zorg voor instellingsbreed [beleid voor de inzet van online proctoring](#). Leg daarin in ieder geval vast:
 - in welke gevallen online proctoring kan worden ingezet;
 - documentatie van de overweging om online proctoring in te zetten;
 - met welke middelen en op welke wijze persoonsgegevens worden verwerkt (zoals bewaartermijnen, beveiliging en toegang tot de gegevens);
 - de identificatie van leerlingen/studenten.
- Zet dit beleid om in concrete richtlijnen en instructies voor docenten en leerlingen/studenten.

Informeren en instrueren

- Informeer leerlingen of studenten over wat er met hun gegevens gebeurt, in voor hen begrijpelijke taal.
- Informeer leerlingen of studenten over de [privacyrechten](#) die ze hebben.
- Instrueer leerlingen of studenten hoe zij op een zo privacyvriendelijk mogelijke manier hun toets of tentamen kunnen afleggen. Bijvoorbeeld door persoonlijke zaken buiten beeld te laten.

Rechten van leerlingen/studenten

- Richt een proces in om leerlingen of studenten hun rechten te laten uitoefenen.
- Bied leerlingen of studenten die succesvol bezwaar maken tegen online proctoring een passend alternatief aan, dat de privacybezwaren genoeg wegneemt. Dit alternatief mag geen nadelige gevolgen hebben, zoals een onevenredige studievertraging.

Vorbereid zijn op incidenten

- Bedenk dat [datalekken](#) of andere incidenten nooit helemaal uit te sluiten vallen, hoe goed u alles ook ingericht heeft. Wees hierop voorbereid.
- Bespreek met leerlingen/studenten en docenten wat er zoal kan misgaan en wat te doen in deze situaties om de gevolgen zo beperkt mogelijke impact te laten hebben.

Meer informatie

U vindt meer informatie en uitleg over deze aanbevelingen in het rapport [Onderzoek online \(video\)bellen en online proctoring in het onderwijs](#) van de Autoriteit Persoonsgegevens.

Checklist proctoring

Aan de tekentafel
☐ doel bepalen
☐ noodzaak vaststellen
☐ inbreuk beperken
☐ grondslag bepalen
☐ DPIA uitvoeren
☐ samenwerking zoeken
Aanschaf
☐ leverancier kiezen
☐ verwerkersovereenkomst opstellen
Vorbereiding en instructies
☐ beleid opstellen
☐ informeren en instrueren
☐ rechten van leerlingen/studenten
☐ voorbereid zijn op incidenten